

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-
економічною безпекою**

МАТЕРІАЛИ

**Х Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
«ОБЛІК, АУДИТ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЗВІТНІСТЬ У
СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ»
7-8 травня 2026 року**

м. Дніпро

УДК 657.6.221

Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доповідей X Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 7-8 травня 2026 р. – Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Дніпро, 2026. – 172 с.

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками: Бухгалтерський облік як інструмент інформаційного забезпечення контролю, аналізу та управління. Трансформація системи оподаткування підприємств в умовах воєнних викликів: сучасний стан та можливості розвитку. Інститут аудиту в Україні в умовах воєнного часу: сучасний стан та перспективи адаптації. Звітність у системі прийняття управлінських рішень на підприємстві. Бізнес-аналітика в системі забезпечення економічної стійкості підприємств. Вплив цифрових технологій на автоматизацію обліку, аудит та електронне подання звітності.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори. Редакція не завжди поділяє думку та погляди автора. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

Оригінал-макет підготовлений кафедрою обліку, оподаткування та фінансово-економічною безпекою на факультеті обліку і фінансів Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Комп'ютерне верстання: Васільєва Л.М.

Зареєстровано в УкрІНТЕІ. Посвідчення № 684 від 06 жовтня 2025 року.

© *Автори, 2026*

© *Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, 2026*

© *Дніпровський державний аграрно-економічний університет, 2026*

Програмний комітет конференції:

Голова оргкомітету

ОЛЬГА ГУБАРИК – завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, кандидат економічних наук, доцент.

Члени оргкомітету:

ГАЛИНА ПАВЛОВА – декан факультету обліку і фінансів, доктор економічних наук, професор;

НАТАЛІЯ ВАСИЛЬЄВА – заступник декана факультету обліку і фінансів із наукової роботи, доктор економічних наук, професор;

ЛЕСЯ ВАСИЛЬЄВА – професор кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, доктор з державного управління, професор.

Координатор заходу:

АЛЬОНА МІНЬКОВСЬКА – доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, кандидат економічних наук, доцент.

ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ: ПРАВОВІ ПРОЦЕДУРИ ТА ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА

Людмила Яловега, к.е.н., доцент

Ольга Лега, к.е.н., доцент

Тетяна Прийдак, к.е.н., доцент

Полтавський державний аграрний університет

Сучасний розвиток аграрного сектору України характеризується посиленням вимог до інституційної впорядкованості діяльності суб'єктів господарювання, що зумовлює необхідність чіткого нормативно-правового та організаційно-методичного забезпечення їх функціонування. Особливої актуальності набувають питання формалізації господарської діяльності фермерських господарств, визначення внутрішніх регламентів управління та побудови ефективної системи бухгалтерського обліку як інформаційної основи прийняття управлінських рішень. У цьому аспекті важливим є дослідження взаємозв'язку між правовими процедурами створення фермерського господарства та формуванням його обліково-аналітичного середовища, що забезпечує прозорість, контрольованість і результативність господарювання.

Процес створення фермерського господарства передбачає не лише організаційно-правове визначення форми його функціонування, але й належне нормативно-правове та облікове забезпечення діяльності, ключовими елементами якого виступають державна реєстрація, формування установчих документів та розроблення облікової політики. Вибір організаційної форми ведення фермерського господарства, як для фізичної особи-підприємця, так і для юридичної особи, зумовлює специфіку подальших процедур його законності, а також визначає обсяг правосуб'єктності, особливості майнових відносин і механізми управління.

Державна реєстрація фермерського господарства є обов'язковою передумовою здійснення господарської діяльності та передбачає подання засновником або уповноваженою особою відповідного пакета документів державному реєстратору (рис. 1). Відтак, у разі створення фермерського господарства як юридичної особи подається статут і рішення засновника або засновників про його створення, тоді як для фізичної особи-підприємця передбачено подання декларації про створення фермерського господарства. Організаційно-правовий вибір має принципове значення, оскільки впливає на масштаб діяльності, зокрема щодо обмежень у використанні земельних ресурсів, а також на систему оподаткування та обліку.

Ключовим установчим документом фермерського господарства, що функціонує у формі юридичної особи, є статут, який визначає правові засади його діяльності, внутрішню організаційну структуру та механізми управління. Статут закріплює найменування і місцезнаходження господарства, предмет і мету його діяльності, склад членів та порядок їх прийняття, систему органів управління, їх повноваження, права та обов'язки учасників, а також порядок формування майна і розподілу фінансових результатів [2].

Рис. 1. Схема організаційно-документального забезпечення створення та функціонування фермерських господарств

Джерело: [1]

Важливими елементами статутного регулювання є визначення умов виходу членів із господарства, механізм передачі майнових часток, а також процедури реорганізації чи ліквідації суб'єкта господарювання [2]. У практичній площині зміст статуту часто адаптується до вимог програм державної підтримки, що зумовлює деталізацію положень щодо цільового використання прибутку, інвестування у виробничий розвиток та забезпечення сталості функціонування.

У випадку створення сімейного фермерського господарства на основі діяльності фізичної особи-підприємця функцію установчого документа виконує декларація про створення господарства. Незважаючи на спрощений характер, її зміст відтворює основні структурні елементи статуту, включаючи визначення прав і обов'язків членів господарства, порядок управління та розподілу доходів, що забезпечує нормативну визначеність внутрішніх відносин.

Після завершення процедури державної реєстрації особливого значення набуває формування облікової політики фермерського господарства як базового внутрішнього регламенту, що визначає методологію ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Наразі облікова політика розглядається як сукупність принципів, методів і процедур, які застосовуються підприємством з метою забезпечення достовірного відображення результатів його діяльності та фінансового стану. Вона затверджується розпорядчим документом керівника одразу після реєстрації суб'єкта господарювання і виступає важливим інструментом як внутрішнього управління, так і зовнішнього контролю. Функціональне значення облікової політики проявляється у забезпеченні послідовності облікових процедур, уніфікації підходів до відображення господарських операцій, підвищенні аналітичної цінності облікової інформації, а також у формуванні доказової бази під час здійснення податкового контролю. Крім того, раціонально сформована

облікова політика створює передумови для оптимізації податкового навантаження шляхом вибору альтернативних методів оцінки активів, нарахування амортизації чи формування забезпечень.

Структурно облікова політика фермерського господарства охоплює низку взаємопов'язаних елементів. Насамперед, визначається організація бухгалтерського обліку, включаючи форму його ведення та відповідальних осіб. Значна увага приділяється вибору методичних підходів до визнання та оцінки доходів і витрат, запасів, біологічних активів, основних засобів, а також порядку формування резервів. Важливим її складником є розроблення робочого плану рахунків, адаптованого до специфіки діяльності фермерського господарства, з урахуванням можливості застосування спрощених підходів для суб'єктів малого підприємництва. Не менш суттєвим є регламентування документообороту, що передбачає визначення переліку первинних документів, строків їх подання, оброблення та зберігання, що забезпечує належний рівень контролю за господарськими операціями. Завершальними елементами виступають положення щодо складання фінансової звітності та особливостей податкової політики, включаючи вибір системи оподаткування, статус платника податку на додану вартість та визначення бази оподаткування. Відтак державна реєстрація, формування статутних засад та розроблення облікової політики утворюють цілісну систему інституційного забезпечення діяльності фермерського господарства, що визначає не лише правові межі його функціонування, але й ефективність управління фінансово-господарськими процесами.

Узагальнення теоретико-прикладних засад організації діяльності фермерських господарств дає підстави стверджувати, що ефективність їх функціонування, здебільшого, залежить від якості первинного інституційного оформлення та внутрішньої регламентації господарських процесів. Належним чином сформовані установчі та облікові документи виступають дієвими інструментами управління, що забезпечують узгодженість економічних інтересів учасників, підвищення фінансової дисципліни та адаптивність до змін зовнішнього середовища. Водночас їх змістове наповнення має бути орієнтоване на стратегічні цілі розвитку фермерського господарства, враховувати галузеву специфіку та забезпечувати інтеграцію облікових, податкових і управлінських аспектів діяльності. Це створює передумови для підвищення конкурентоспроможності фермерських господарств і зміцнення їх ролі в забезпеченні сталого розвитку аграрного сектору.

Література:

1. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. *Верховна рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15>. (дата звернення : 01.05.2026 р.).

2. Яловега Л. В., Тютюнник С. В., Єрмолаєва М. В. Правовий статус та податково-облікове регулювання участі членів фермерських господарств у розподілі прибутку : концептуальні підходи та практична імплементація. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2025. № 10. С. 591–603. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-10-591-610>. (дата звернення : 01.05.2026 р.).

<i>Швабу Ю.І.</i> Значення податкових систем у глобальній економіці	68
<i>Яловега Людмила, Єрмолаєва Марина, Тютюнник Світлана</i> Бухгалтерський облік і контроль земельних ресурсів фермерських господарств: теоретико-прикладні аспекти	70
<i>Яловега Людмила, Лега Ольга, Прийдак Тетяна</i> Формування інституційного середовища фермерських господарств: Правові процедури та облікова політика	73
СЕКЦІЯ 2	
ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ	76
<i>Водолазька Оксана</i> Податкові ризики підприємств в умовах економічної турбулентності	76
<i>Міньковська Альона</i> Особливості адміністрування податків у період воєнної економіки України	78
<i>Оглоблін Вікторія, Башкірова Дар'я</i> Трансформація системи оподаткування як регулятора економічних процесів в умовах воєнних викликів	80
<i>Пасенко Ангеліна</i> Контроль розрахунків за оренду земельних паїв як елемент податкової безпеки підприємства	82
<i>Семенюта Вадим, Паккратова Іванна</i> Трансформація податкової системи України в умовах інтеграції до європейського простору.	84
<i>Ситнік Анастасія</i> Трансфертне ціноутворення в оподаткуванні та управлінському обліку: сутність і підходи до застосування	86
<i>Церебаєва Діана, Коломійчук Єгор</i> Європейський досвід протидії ухиленню від оподаткування та можливості його впровадження в Україні	88
<i>Чернищенко Дар'я</i> Зміни в оподаткуванні 2026 року та їх вплив на діяльність суб'єктів господарювання	90
<i>Якуба Поліна</i> Оподаткування доходів працівників у системі формування фінансових результатів підприємства	92
СЕКЦІЯ 3	
ІНСТИТУТ АУДИТУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ АДАПТАЦІЇ	94